

Schoorvoetend voorwaarts maar met het oog op oneindig – Bij het tienjarig bestaan van de VON

1 januari 1979

Auteur: Peter Dekkers

Volume: 10

Nummer: 6

Pagina's: 2-5

Documenten

- [moer_jrg10_057.pdf](#)

peter dekker s schoorvoetend voorwaarts maar met het oog op oneindig over de von bij het tienjarig bestaan van de von de von bestaat tien jaar naar aanleiding van dit heuglijke feit is peter dekkers de huidige von voorzitter gaan praten met steven ten brinke de oprichter van de von hun gespreksthema wie zijn eigenlijk de leden van de von hun tweegesprek levert een aantal boeiende hypothesen op ook vanuit oogpunt van von beleid peter dekkers haakt daar tot slot op in en nodigt u uit daarover na te denken n o s t a l g i e l i j k t m e w e i n i g v o n n i g t o e m a a r h e t i s c u l t u u r e n i n e e n t a a l l e e f t h e e l e e n v o l k e n t i e n j a r i g b e s t a a n v a n d e v o n l e v e r t o p z n m i n s t o n z e t a a l m o e t z u i v e r v a n s m e t t e n b l i j v e n d a t t o c h e e n g e d a c h t e n s t r e e p j e o p s o o r t o p v a t t i n g e n k o m j e i n d e v o n n a u w e l i j k s v a n d a a r d a t i k m e n a a r s t e v e n t e n b r i n k e h e b t e g e n v o n l e d e n z i j n v e e l r e a l i s t i s c h e r z e z i e n l a t e n s t u r e n t e n s l o t t e w a s h i j d e e e r s t e v o o r z i t t a a l a l s e e n g e b r u i k s i n s t r u m e n t e n z e h e b b e n e r t e r v a n o n z e c l u b e n u i t e i n d e l i j k i s h i j o o k d e o o k o o g v o o r d a t t a a l n a u w e r e l a t i e s h e e f t m e t j e m e e s t n o r m a a l f u n c t i o n e l e v a n o n s a l l e n g e b l e d e n k e n e n v o e l e n i n d e v o n w i l m e n d a a r o m k e n e e n t a a l o n d e r w i j s b e v o r d e r e n d a t g e e n t i s o p h e t w e r k e l i j k e t a a l g e b r u i k b u i t e n d e s c h o o l v o n d h e t l i j k t m e w e i n i g z i n v o l o m e e n v e r g e l i j k i n g l e d e n b e s c h o u w e n t a a l n i e t a l s e e n z e l f s t a n d i g g e t u s s e n d e v o n n u e n d e v o n v a n t i e n j a a r t e r u g g e v e n w a a r j e v o l b e w o n d e r i n g n a a r m o e t z i t t e n t e m a k e n d e v e r e n i g i n g i s z o v e e l g r o t e r g e w o r t e s t a r e n v o o r p u r e t a a l w e t e n s c h a p z u l l e n z e d e n m a a r i k w o u h e t w e l m e t j e h e b b e n o v e r d e m a a r w e i n i g i n t e r e s s e v e r t o n e n w e l v o o r h e t v o n l e d e n w i e z i j n d a t w a t b i n d t d i e m e n s e n s o c i o l i n g u i s t i s c h o f p s y c h o l i n g u i s t i s c h d e n k e n h e b b e n z e b e p a a l d e g e m e e n s c h a p p e l i j k e e i g e n o v e r t a a l s c h a p p e n d b u i t e n d e v o n w o r d t o n s o o k z o n p r a g m a t i s c h o m t e b e g i n n e n z o u j e v a n v o n l e d e n k u n t i s c h i m a g o t o e g e s c h r e v e n e e n e n k e l e k e e r z e l f s n e n z e g g e n d a t z e w e i n i g n e i g i n g v e r t o n e n t o t o p e e n k o d d i g e m a n i e r b i j v o o r b e e l d t o e n d e t a a l m y t h o l o g i e d u s a l l e r l e i o p v a t t i n g e n a l s t a a l n o t a o v e r g r a m m a t i c a o n d e r w i j s u i t k w a m t e g e n 2 s t a n d e r s v a n h e t a f s c h a f f e n v a n

de onilederij soort onderdrukking de marx georiënteerden spraken de banvloek uit over de nota want die voor maatschappelijke vrijheid en de rogerianen kwam uit die von kliek uit die nieuwlichiers voor een algemenere bevrijding van culturele hoek in feite heeft de von niet eens officieel op aard en in de praktijk zullen hun doelen ook wel de nota gereageerd vaak gelijk oplopen bij bewustmakings-toneel bij voorbeeld zullen ze wel op hetzelfde uitkomen i8 toch heeft die buitenwacht gelijk de von en verder moet je niet vergeten dat in de von heeft allerlei heilige huisjes in het taalonderwijs beide groepen keurig aan bod komen de toleran proberen af te breken want von leden zien taal tie is in de von van het begin af aan vrij hoog ge en taalonderwijs niet als een sacrosanct gegeven weest een dogmatische groep heeft wel eens ge de von heeft steeds laten zien dat je taal niet dreigd er uit te stappen maar dat is er toch niet als afzonderlijke zelfstandigheid moet bekijken van gekomen en dat is maar goed ook het is en dat heeft allerlei gevolgen voor het taalonder een theoretisch goed onderlegde groep waarnaar wijs dat je voorstaat geluisterd wordt en daarbij komt ook nog de von is een vereni d kun je nog meer gemeenschappelijks voor ging van geestverwanten en zo n club moet toch von leden opnoemen bijvoorbeeld wat betreft echt wel zo n vier tot vijfduizend leden hebben hun opvattingen over opvoeding anders ben je niet veel dan tel je niet mee in de onderwijswereld dan heb je geen invloed tb dat is veel verwarder je ziet in de von allerlei trekken die ook in andere progressieve kring daar wordt verschillend over gedacht t gen voorkomen de invloed van twee denkrichtingen die op het ogenblik een grote rol spelen in t8 als het aantal leden behoorlijk zou teruglo onderwijs en opvoeding de marxistische en de pen dan kun je nog twee kanten op ofwel je freudiaanse of rogeriaanse zijn ook in de profileert je nog meer zodat het aantal nog veel von ve rt egenwoordigd de emancipatorische kleiner wordt dan houd je een felle groep over tendens van de von hoort bij de marxistische ofwel je doet om pragmatische redenen meer wa lijn mondigheid weerbaarheid dat zijn ook ech ter in de wijn totdat je weer groeit maar dan te von punten maar je komt in de von ook verstoot je misschien de kerngroep emancipatorische tendenzen in ruimere zin te gen bevrijding van taboes een zekere blijheid d jij vindt dus niet dat de von een maatschap pijvisie heeft d die marxisten en die rogerianen die streven toch heel verschillende doelen na de eerste t8 daar is geen sprake van want zoals ik al zei groep is toch veel meer een maatschappelijke be een groot deel van de leden aanvaardt de kapita weging en de tweede een culturele listische maatschappij een ander deel niet aan de andere kant het aantal vvd ers in de von tb ja dat klopt wel in de rogers sfeer tref je zal wel gering zijn de von is een beetje links van die geniet mensen aan die accepteren de ka maar daar valt zoveel onder pitalistische maatschappij in feite zoals die is dat is hun way of life die andere groep laten we d als ik jou zo hoor betwijfel ik of de von zeggen de marx georiënteerden die doet dat niet wel echt emancipatorisch onderwijs wil dit punt en ik geef ze groot gelijk vanuit hun denken staat telkens in de tweejaarlijkse beleidsnota s moet je structuren veranderen door strijd en zo komt het daar dan nooit van gezien hebben zij eigenlijk maar een programma punt in de von emancipatorisch onderwijs t8 dat ligt eraan wat je onder emancipatorisch onderwijs verstaat ik versta er zelf het oorspron d

toch gek dat die twee groepen elkaar niet kelijke duitse begrip onder onderwijs dat maakt constant in de haren vliegen dat de maatschappelijke onderdrukking vermindert dat is in feite de leerlingen leren hoe ze 18 ze hebben ook iets heel belangrijks gemeen zich tegen hun eigen situatie kunnen verzetten beide groepen komen op voor bevrijding van een ik denk eerlijk gezegd dat heel wat von leden 3 dit met de mond belijden want dat is me nogal dat is gewoon negers een betere maatschappelijk wat bij echt emancipatorisch onderwijs moeten ke positie verschaffen negers leren hoe ze die de leerlingen zich ook tegen jouw onderwijs kun positie kunnen verwerven en emancipatorisch nen verzetten en hoeveel leraren zouden dat onderwijs is niks anders leerlingen leren zich te aandurven sommigen willen wel dat leerlingen verzetten niet alleen tegen leerlingen uit een an zich tegen onderdrukking verzetten maar niet te der milieu maar ook en vooral tegen het onder gen henzelf terwijl zij zelf toch ook deel uitma drukkend systeem waarmee ze te maken hebben ken van een onderdrukkend systeem de school en dat is onder andere de school en die leraar werkelijk emancipatorisch onderwijs dat is wat hoort daar ook toe hoor d is normaal functioneel onderwijs ook zo be d zou het daardoor komen dat er in de von dreigend 7 wel over emancipatorisch onderwijs wordt ge praat maar dat er toch eigenlijk weinig actie in t8 zeker niet in die mate deze richting wordt ondernomen het begrip normaal functioneel roept veel meer kriebel bij een andere groep op laten we zeggen tb dat kan heel goed samenhangen ja ik denk bij de marxgeoriendeerden want het begrip is dat heel veel linkse docenten hun leerlingen maar niet exclusief marxistisch het kan ook door an al te graag onderdrukken zelfs met het doel om deren gebruikt worden normaal functioneel on zogenaamd emancipatorisch bezig te zijn nou derwijs is politiek neutraal en tegelijkertijd ook dat vind ik niet het echte emancipatorische on weer niet je kunt het invoeren van normaal derwijs de leerlingen moeten zich ook tegen jou functioneel onderwijs vergelijken met het invoe kunnen keren en als je daar echt op doordenkt ren van ondernemingsraden je kunt streven naar dan zijn de consequenties zo rigoureuus dat ik me een ondernemingsraad en toch het concurrentie kan voorstellen dat emancipatorisch onderwijs principe willen handhaven een bedrijf kan zeg een kreet blijft dat is een machteloos gedoe en gen arbeiders hebben toch recht op meepraten eigenlijk nog hypocriet ook en meedenken en meebeslissen leerlingen heb ben er toch verdomme recht op om mee te beslis d maar je zou toch dit kunnen beweren we sen over wat voor onderwijs ze krijgen in wat leven in een onderdrukkende omgeving ik doe voor school ze ook zijn ze hebben er recht op daar gedeeltelijk aan mee maar dan als middel iets te leren waar zij praktisch iets aan hebben om een eind te maken aan die onderdrukking ik ook al zijn het allemaal jongetjes uit bilthoven onderdruk nog even mee noord dan hebben ze toch dat recht dat zijn ook mensen dit recht breekt dwars door klasse tb de leraar die dit zegt die weet toch dat hij verschillen heen een ondernemingsraad kun je zelf ook leermiddel is dus hij leert zijn leerlingen ontwikkelen los van het feit of je nu wel een zich in onderdrukking te gedragen dat is te gek kapitalistische of niet een kapitalistische maat nogmaals weinig mensen zullen echt emancipatorisch hebt of wilt aan de andere kant is het torisch onderwijs durven geven dat vraagt teveel toch een politiek idee het is geen partijpolitiek moed van ze en daarom dat

ben ik met je eens maar wel algemene politiek dat je aan bepaalde zal er in de von
maar moeilijk iets op gang mensen rechten geeft daarom is het streven naar ko-
men in die richting maar er is nog een andere normaal functioneel onderwijs veel
kansrijker reden die het emancipatorisch onderwijs tegen dan het streven naar
emancipatorisch onderwijs houdt emancipatorisch onderwijs is en blijft een marxis-
tisch begrip wil je echt emancipatorisch d van haar stichting af is onze vereniging
ook onderwijs bevorderen dan zul je moeten kiezen opgekomen voor thematisch
onderwijs daar is dan moeten de billen bloot en ik denk dat een wel wat in bereikt
dacht ik komt dat doordat heel groot deel van de von helemaal niet marxis thema-
tisch onderwijs nog gemakkelijker bereik tisch denkt die groep wil er dus nooit
aan baar is en ook doordat een grotere groep er zich niet dat allen zich daar nu
precies van bewust door aangesproken voelt zijn maar ze voelen aan dat het be-
grip emanci patorisch uit die sfeer komt neger emancipatie 4 tb thematisch onder-
wijs veronderstelt niet een t8 een heel belangrijke voorwaarde voor nor bepaald
maatschappijbeeld het is niet links of maal functioneel onderwijs en emancipa-
torisch rechts en inderdaad is het kansrijker maar ook onderwijs is dat de kin-
deren leren dat ze zelf vager dan normaal functioneel en emancipato iets kunnen
begrijpen en ik zie niet in dat pro risch onderwijs jectonderwijs daarvoor de enige
vorm is het kan op allerlei manieren met een thematische aanpak d zou de von ni-
et liever voor projectonderwijs een mens moet leren ergens begrip van te krijgen
moeten opkomen progressieve groeperingen in in een onderwerp door te dringen
dat kan door het basisonderwijs hebben toch ook veel meer op bijvoorbeeld twaalf
lessen met hetzelfde onder mei projectonderwijs dan met thematisch onder werp
bezig te zijn en of die leraar daarbij nou de wijs bij projectonderwijs geef je de
leerlingen stukjes over aanreikt nee projectonderwijs zie toch veel meer besliss-
ingsbevoegdheid dat ligt ik niet als strikt noodzakelijk maar werken met veel
dichter tegen normaal functioneel onderwijs thema s wel wat overigens niet wil
zeggen dat ik aan dan een thematische aanpak projectvorm geen uiterst waarde-
volle onderwijs vorm zou vinden tot slo t de keuzesituatie van onze vereniging is in
dit gesprek aan de orde geweest moeten we strak vasthouden aan onze uiteindeli-
jke emancipatorische doelen of moeten we ons richten op het bereikbare willen
we onze doelstellingen zuiver houden zonder dat we kans zien die binnen afzien-
bare tijd te halen of nemen we vervaging voor lief en proberen we kansrijke zaken
te realiseren het is duidelijk dat steven kiest voor het laatste jullie ook reageer
maar eens schrijf naar het bestuur p a walraven van hallhof 24 te soest of zet een
artikel in moer wellicht halen we dan nog eens tien jaar 5